

Jaarrapport 2020
SPORTBEDRIJF ARNHEM BV

Sport versterkt de stad!

Inhoud

Bestuursverslag	3
Verslag van de Raad van Commissarissen (RvC)	6
Profiel Sportbedrijf Arnhem	8
Kerncijfers	11
Financiële informatie	12
Personeel	15
Maatschappelijk ondernemen	18
Duurzaam ondernemen	19
Innovatie en ontwikkeling	20
Toekomst	21
JAARREKENING	22
Balans per 31 december 2020	23
Winst-en-verliesrekening over het boekjaar 2020	24
Kasstroomoverzicht over het boekjaar 2020 (indirecte methode)	25
Algemene toelichting	26
Grondslagen voor waardering van activa en passiva	27
Grondslagen voor bepaling van het resultaat	29
Financiële instrumenten en risicobeheersing	31
Toelichting op de balans per 31 december 2020	32
Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2020	40
Overige gegevens	44
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	48

Bestuursverslag

Het jaar 2020 was een bijzonder jaar. Een jaar dat de nodige flexibiliteit en veerkracht van het Sportbedrijf en de medewerkers eiste. De uitbraak van COVID-19 met de daarbij behorende beperkende maatregelen, maakte het een uitdaging om zo optimaal mogelijk een bijdrage te leveren aan de vitaliteit van de Arnhemmers en de (financiële) bedrijfsvoering gezond te houden.

Operationele ontwikkelingen 2020

Klantgerichtheid

Het jaar 2020 zijn we verder gegaan op de ingeslagen weg om de klantgerichtheid te verbeteren. Daartoe is onder andere een nieuw kassa- en reserveringssysteem geïmplementeerd en de organisatiestructuur geoptimaliseerd. Ook werd een onderzoek gestart naar de klanttevredenheid en uitstraling van zwembad De Grote Koppel en naar de verbetering van de horeca.

Sportcentrum Valkenhuizen

In 2020 vorderde de bouw van het nieuwe zwembad Valkenhuizen, zijn de sporthallen van het sportcentrum opgeknapt en is op het buitenterrein een 5x5 voetbal playground gerealiseerd. Ook werd op sportcentrum Valkenhuizen gestart met het realiseren van de nieuwe kantoorhuisvesting voor het Sportbedrijf.

COVID-19

Vanzelfsprekend heeft COVID-19 de nodige impact gehad op de bedrijfsvoering van het Sportbedrijf. Tijdens de 1^e lockdown-periode in maart moesten vrijwel alle sportaccommodaties worden gesloten. Sportactiviteiten konden geen doorgang vinden, of vonden in zeer afgeslankte vorm plaats.

Dankzij moderne ICT-ondersteuning konden de kantoormedewerkers hun werkzaamheden vrijwel probleemloos vanuit huis voortzetten. Medewerkers werkzaam op de sportaccommodaties hebben waar mogelijk alternatieve werkzaamheden verricht. Er is een alternatief zomerprogramma georganiseerd waarmee circa 11.000 Arnhemmers zijn bereikt. Ook in de kerstperiode is een alternatief activiteitenprogramma op poten gezet. De geslaagde samenwerking met onze partners in de stad is bij de totstandkoming van deze programma's van groot belang geweest.

Een nieuw tijdperk

In verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd heeft het Sportbedrijf per 1 september 2020 afscheid genomen van Albert Matthijssen. Robert Jan Janssen is in dienst getreden als de nieuwe directeur-bestuurder van het Sportbedrijf.

De afgelopen jaren stonden met name in het teken van de transitie van een (onderdeel van de) gemeentelijke organisatie naar een zelfstandig Sportbedrijf en het creëren van een gezonde bedrijfsvoering. Robert Jan Janssen zal zich richten op het versterken van het ondernemerschap. Enkele andere opdrachten van de nieuwe directeur-bestuurder zijn het verbeteren van de relatie met de gemeente Arnhem, meer te weten komen en communiceren over de opbrengsten van het Sportbedrijf en verbreden naar andere beleidsterreinen dan alleen sport en bewegen.

Herijking doel, missie en visie

Eind 2020 zijn we gestart met de herijking van het doel, de missie en de visie van Sportbedrijf Arnhem, in nauw overleg met de verschillende stakeholders. Na toetsing door interne en externe partijen zal dit de leidraad zijn voor het jaarplan van 2021 en verder. Duidelijk is inmiddels al wel dat de werkzaamheden van het Sportbedrijf breder zijn dan enkel sport. Ook bewegen, plezier, vitaliteit, gezondheid, participatie en inclusiviteit zijn belangrijke thema's waar het Sportbedrijf zijn activiteiten aan toetst. De aanbevelingen van de Nederlandse Sportraad, het Arnhems sport- en beweegakkoord en de Nota Gezond en Fit van de gemeente Arnhem leveren belangrijke input bij herijking van doel, missie en visie. Ook duurzaamheid krijgt hierin een belangrijke plek.

Financiële ontwikkelingen 2020

Sportbedrijf Arnhem heeft het jaar 2020 afgesloten met een negatief resultaat van +/- € 172.000. Dit resultaat is € 278.000 lager dan de begroting, waarbij was uitgegaan van een resultaat van + € 106.000 positief.

Dit heeft verschillende oorzaken:

- Minder subsidie van de gemeente Arnhem. Effect (inclusief extra meerwerk) +/- € 459.000.
- Rekening houdend met de lagere inkoopkosten zorgde de COVID-19 uitbraak voor lagere inkomsten van +/- € 1.110.000. De diverse verenigingen zijn tijdens de eerste lockdown deels vrijgesteld van het betalen van huurpenningen.

Het Sportbedrijf heeft hiervoor wel deels compensatie gekregen vanuit de overheid (+ € 365.000) via de TVS (Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties).

- Eenmalige vrijval van + € 107.000 doordat de CAO Vermo de eenmalige uitkering voor medewerkers vanuit de CAR UWV niet heeft overgenomen.
- Lagere bedrijfskosten doordat dienstverlening vanwege COVID-19 beperkt mogelijk was, waarbij meteen het traject is ingezet om kosten te besparen om de financiële gevolgen van COVID-19 te beperken (+ € 819.000).

We zijn blij dat de financiële effecten in 2020 beperkt zijn gebleven tot het huidige resultaat. De gevolgen van COVID-19 zullen echter ook in 2021 nog hun financiële effect hebben, waarbij in 2020 uitgestelde uitgaven de besparingsmogelijkheden voor 2021 beperken.

Personele ontwikkelingen 2020

Aan het einde van dit boekjaar had het Sportbedrijf 172 medewerkers (137 fte) in dienst en 25 inhuurkrachten. Daarnaast is dankbaar gebruik gemaakt van de inzet van meer dan 100 vaste vrijwilligers en 61 studenten.

Het gemiddeld verzuimpercentage, exclusief zwangerschap, was in het jaar 2020 5,50%. Een lichte daling ten opzichte van 2019 (5,85%).

Vooruitblik op het jaar 2021

Begin 2021 wordt het traject tot herijking en vaststelling van doel, missie en visie afgerond na raadpleging van interne en externe stakeholders. Dit vormt vervolgens de kapstok voor het jaarplan 2021, maar ook voor de strategie van het nieuw op te leveren zwembad op sportcomplex Valkenhuizen, zwembad de Grote Koppel en verfijning van de organisatie- en overlegstructuur.

In april-mei 2021 wordt het nieuwe zwembad op Valkenhuizen (inclusief nieuwe entree tot het sportcomplex) opgeleverd en per mei vestigt het Sportbedrijf ook de kantoorfuncties op Valkenhuizen. We kijken er naar uit om te werken op de locatie waar een groot deel van onze dienstverlening plaatsvindt, dichtbij de klanten.

In 2021 hopen we, mede door de komst van het COVID-19 vaccin, de dienstverlening weer in de volle breedte te kunnen aanbieden aan klanten. Ter uitvoering van onze dienstverlening intensiveren we de samenwerking met belangrijke partners in Arnhem en in de regio. Denk hierbij aan de diverse onderwijsinstellingen in de omgeving, maar ook partners in de sportbranche en in andere branches, zoals zorgverzekeraars en het bedrijfsleven.

Ook komt in 2021 de focus te liggen op het meten van de effecten van onze dienstverlening. Door inzichtelijk te hebben in welke mate de dienstverlening bijdraagt aan vitaliteit, kunnen we gedegen adviseren over onze inzet in de stad.

Tenslotte willen we 2021 benutten om met de gemeente Arnhem duurzame afspraken te maken over de toekomstige bekostiging/subsidiëring en de ruimte voor het ondernemerschap. Het creëren van een breder klantveld, meer omzet en benutten van kansen in de markt passen bij de fase waarin de organisatie zich nu bevindt. Met de gemeente willen we hierin optrekken om te komen tot een passende organisatie en financiering van deze activiteiten.

We zien ernaar uit om in 2021 verder te werken aan een vitale, gezonde en sportieve stad en haar omgeving.

Het is gebleken dat Sportbedrijf Arnhem een flexibele en creatieve organisatie is met enthousiaste, deskundige en gemotiveerde medewerkers die kunnen meegaan met veranderende omstandigheden. Deze veerkracht is nodig gebleken om ons aan te passen aan de COVID-19 maatregelen. Deze veerkracht blijft nodig om onze belangrijke rol in een snel veranderende samenleving te kunnen blijven spelen. Het vertrouwen om dit goed en steeds beter te doen is groot.

Arnhem, 20 januari 2021

Robert Jan Janssen

Directeur Sportbedrijf Arnhem

Verslag van de Raad van Commissarissen (RvC)

Om meerdere redenen was 2020 een bijzonder jaar voor Sportbedrijf Arnhem. In de eerste plaats vanwege het afscheid van directeur-bestuurder Albert Matthijssen. Na jarenlang het Sportbedrijf te hebben geleid is Albert Matthijssen met pensioen gegaan. Robert Jan Janssen is per 1 september 2020 benoemd als directeur-bestuurder van Sportbedrijf Arnhem. Tenslotte heeft de aanwezigheid van COVID-19 in onze samenleving de focus en het werk van het Sportbedrijf zeer beïnvloed.

Onder regie van de raad is een intensieve werving- en selectieprocedure uitgezet. De procedure voorzag in een nauwe betrokkenheid van aandeelhouder, MT en OR. Ondanks 'last minute' aanpassingen in de procedure vanwege COVID-19-maatregelen zijn we erin geslaagd in de persoon van Robert Jan Janssen een uitstekende kandidaat voor te dragen aan de aandeelhouder. De aandeelhouder heeft de voordracht overgenomen. Robert Jan kent het Nederlandse sportlandschap goed, is erg goed ingevoerd in de lokale en regionale sportinfrastructuur en heeft jarenlange ervaring als directeur en bestuurder. De RvC heeft er veel vertrouwen in dat hij Sportbedrijf Arnhem een nieuwe fase in kan leiden.

In haar toezichthoudende rol heeft de RvC geconstateerd dat in 2020 opnieuw substantiële stappen zijn gezet in de bedrijfsvoering van het Sportbedrijf. De toegenomen transparantie in de kostprijsberekening versterkt ook de relatie met de gemeente in haar rol als subsidieverstrekker.

Vanwege de COVID-19 crisis zien activiteiten, budgetuitputting en investeringen er anders uit dan gepland. We constateerden desondanks dat het Sportbedrijf er alles aan doet om in deze omstandigheden, binnen de grenzen die mogelijk zijn, te zoeken naar mogelijkheden de inwoners van Arnhem te laten sporten en bewegen. Bovendien zoekt het Sportbedrijf permanent naar mogelijkheden om de kosten te reduceren, zijn er heldere afspraken met de gemeente over de subsidieverstrekking en benut ze de mogelijkheden voor financiële steun op een adequate wijze.

Een ander belangrijk gespreksonderwerp betrof de bouw en de verhuizing naar Valkenhuizen. De raad constateert dat de verhuizing naar Sportcentrum Valkenhuizen veel energie geeft. Een locatie die sport ademt en waar direct contact is met sportende en bewegende klanten zal een bijdrage leveren aan de gewenste werkcultuur.

De RvC heeft tweemaal een vergadering van de Ondernemingsraad bezocht. Daarbij zijn diverse onderwerpen die de OR bezighouden de revue gepasseerd.

In haar rol als klankbord/ adviseur zijn er een aantal overleggen geweest.

Met het oog op de continuïteit van Sportbedrijf Arnhem is de ontwikkeling van nieuwe producten en het ontsluiten van nieuwe markten van belang. De RvC heeft meegedacht over de strategie en de wijze van doorontwikkeling van startups en over de financieringsvraagstukken die dat met zich meebrengt.

Ook in 2020 is de relatie met gemeente Arnhem regelmatig onderwerp van gesprek geweest in de RvC.

Voor de zomer is tijdens een bijeenkomst met de aandeelhouder, de subsidieverstrekker, de bestuurder en de RvC gesproken. De RvC heeft, met het raadsbesluit (verzelfstandiging Sportbedrijf Arnhem) uit 2016 als leidraad, haar visie gegeven op de belemmeringen in de doorontwikkeling van het Sportbedrijf. In het verlengde van deze bijeenkomst heeft een delegatie van de raad deelgenomen aan gesprekken tussen Sportbedrijf en de gemeente in de rol van subsidieverstrekker. Constructieve gesprekken die hebben geleid tot begrip en vertrouwen. De al genoemde toegenomen transparantie in de kostprijsberekening speelt daarbij een belangrijke rol.

Daarnaast is tijdens die sessies ook nagedacht over geschikte vormen van samenwerkingsrelaties. Bijvoorbeeld in de vorm van dienstverleningsovereenkomsten, opdrachtgever-opdrachtnemersrelatie of een exploitatierelatie. Vanuit fiscale motieven was geen urgentie om tot een herdefinitie van de relatie tussen gemeente als subsidieverstrekker en Sportbedrijf Arnhem te komen. Tegelijkertijd is een herdefinitie wel noodzakelijk om het Sportbedrijf conform het raadsbesluit uit 2016 als een zelfstandig bedrijf (BTW en Vpb plichtig) te laten functioneren. In de eerste maanden van 2021 krijgt dit verder vorm.

Op verzoek van, en in overleg met, de nieuwe directeur bestuurder is de RvC actief betrokken bij het vormgeven van de nieuwe strategie van het Sportbedrijf. We zijn blij met de wijze waarop we betrokken en geïnformeerd worden in dit proces en ervaren het als bijzonder zinvol.

Besluiten

De RvC heeft in 2020 vijf keer vergaderd, waarvan twee keer met de AVA. Hierbij is de jaarrekening 2019, de jaarkalender 2020 en het jaarplan (inclusief de begroting) 2020 vastgesteld. De RvC onderschrijft het directieverslag over 2019.

In november 2020 is op voordracht van de RvC door de AVA (overeenkomstig het rooster van aftreden/herbenoemen), Henk-Jan Donderwinkel herbenoemd.

Zelfevaluatie

De RvC heeft in november 2020 op basis van de governancecode een zelfevaluatie uitgevoerd. Hierbij heeft ze zich laten begeleiden door Aardoom & de Jong. Ter ondersteuning van de zelfevaluatie zijn interviews gehouden met diverse stakeholders.

De evaluatie heeft zich gericht op de kernfuncties van de Raad van Commissarissen: toezichhouden, klankborden, ambassadeur zijn en werkgever van de directeur-bestuurder zijn. Daarnaast is aandacht besteed aan samenstelling, teamwork en individuele bijdrages aan de raad. De evaluatie is steeds gerelateerd aan de consequenties voor de ontwikkeling van Sportbedrijf Arnhem.

Op basis van de evaluatie is onder meer besloten om de governancecode aan te passen en een toezichtvisie te formuleren. Verder is besloten om twee commissies in te richten, een audit, risico en compliance commissie en een remuneratie commissie. Ook wordt de transparantie van de werkzaamheden van de RvC versterkt, onder meer door de governancecode en toezichtvisie op de website te plaatsen.

In november is 2020 heeft de RvC een eerste functioneringsgesprek gevoerd met de nieuwe directeur/ bestuurder.

De RvC is onder de indruk van de energie van de medewerkers van het Sportbedrijf waarmee, in verre van ideale omstandigheden, samen en bevolgen wordt gewerkt aan het in beweging houden van inwoners van Arnhem. De leden van de RvC spreken hun dank en waardering uit voor de inzet en prestaties van Sportbedrijf Arnhem in 2020.

Arnhem, 25 januari 2021

Raad van Commissarissen

Drs. Henk-Jan Donderwinkel, voorzitter

Drs. Elvira Gros - Busse

Drs. Tjeerd de Jong

Profiel Sportbedrijf Arnhem

Sportbedrijf Arnhem BV exploiteert en beheert al jarenlang de zwembaden, sporthallen, sportparken en playgrounds in Arnhem. Daarnaast organiseren we voor de Arnhemmers een breed scala aan sport-, beweeg- en gezondheidsactiviteiten, van schoolsport tot senioren sport, van evenementen tot leefstijlcoaching. We zijn sterk verankerd in de stad; in buurten en in wijken. En we zijn zeer gemotiveerd om inwoners in beweging te krijgen en te houden.

Sinds 2017 zijn we geen onderdeel meer van de gemeente Arnhem. We zijn een zelfstandige onderneming (BV), met ruimte om verder te groeien. Maatschappelijk georiënteerd, zichtbaar aanwezig in buurten en wijken en toegankelijk voor alle Arnhemmers. We geloven in de kracht van het geweldige netwerk dat Arnhem biedt: onderwijspartners, verenigingen en sportaanbieders. Wat anderen goed doen ondersteunen en faciliteren wij. Wat goed is behouden en verbeteren we. En daar waar gewenst en mogelijk introduceren we nieuwe producten en activiteiten.

Missie

We zetten sport en bewegen in omdat het leuk is, en ook omdat het zo'n belangrijke betekenis kan hebben in het leven van mensen. Voor hun gezondheid, voor ontmoeting, ontspanning, werk. Kortom: voor een bijdrage aan de leefbaarheid in Arnhem. Dit inspireert en drijft ons, elke dag weer! 'Sport versterkt de stad!', dat is onze missie. Daar werken we elke dag hard aan. In opdracht van de gemeente Arnhem. We zien volop kansen om een bijdrage te leveren aan belangrijke thema's als gezondheid, ontspanning, ontmoeting, werkgelegenheid en daarmee de leefbaarheid in Arnhem op stedelijk, wijk- en buurtniveau te vergroten.

Visie

Wij geloven in de kracht van sport en bewegen en zetten deze kracht als experts in voor de stad. Als organisatie zijn we betrouwbaar, zichtbaar en toegankelijk en verbinden we sport en bewegen met Arnhem en de Arnhemmers. Sport houdt mensen fit en vitaal, zowel fysiek als geestelijk. Door sport en bewegen ontwikkelen kinderen motorische vaardigheden, waarden en normen. Sport biedt mensen kansen om te leren en kan dienen als opstap voor hun carrière. Het verbreedt en versterkt sociale verbanden binnen clubs, buurten, wijken en de stad. Sport draagt ook bij aan de profilering van de stad, bijvoorbeeld door grote sportevenementen of wedstrijden.

Ambitie

Onze ambitie is om tot de beste sportbedrijven van Nederland te behoren. Ons sportaanbod, onze sportaccommodaties en (online) dienstverlening zijn aantrekkelijk en innovatief. Met deze combinatie maken we onze klanten blij en vitaal. We werken duurzaam, zijn resultaatgericht en expert in sport, bewegen en gezonde leefstijl.

Kerntaken

- Het bieden van sport- en recreatiemogelijkheden aan klanten: individuele inwoners, verenigingen, wijken, scholen, instellingen en bedrijven in en rond Arnhem.
- Het ontwikkelen, faciliteren en stimuleren van sport, spel en beweging, waarbij de sportstimulering zich richt op sportbeoefening onder de Arnhemse bevolking en specifieke doelgroepen in het bijzonder (zelfontplooiing en integratie).
- De exploitatie en het beheer van zwembaden, sporthallen, spel- en gymzalen en buitensport voorzieningen in de breedste zin.

Relatie met opdrachtgever

De voornaamste opdrachtgever van Sportbedrijf Arnhem BV is de gemeente Arnhem. Sportbedrijf Arnhem wordt als uitvoerder van beleid gesubsidieerd door de beleidsmaker, de gemeente Arnhem.

Enkele facts

Bedrijfsvoering

Verspreid over heel Arnhem hebben we in 2020 de exploitatie en het beheer verzorgd van: 25 kleinere sporthallen, gym- en spelzalen, 5 grote sporthallen, 13 sportparken met ca. 80 velden en/of banen, 2 overdekte zwembaden (De Grote Koppel en Valkenhuizen) en 17 wijksportvoorzieningen (waarvan 6 Richard Krajicek Playgrounds, 2 Johan Cruijff Courts, 4 andere asfaltvelden en 5 overige wijksportvoorzieningen). In 2020 is in deze lijst de nieuwe sporthal aan de Bethaniënstraat opgenomen.

Eind 2020 werkten bij Sportbedrijf Arnhem 197 medewerkers, waarvan 172 in dienst (gelijk aan 137 fte) en 25 als inhuurkracht (9 fte).

Activiteiten

COVID-19 heeft de uitvoering van veel van onze normale activiteiten direct geraakt. Daarom zijn er veel activiteiten, evenementen en schoolsporttoernooien niet doorgegaan. Ook zijn waar mogelijk aangepaste programma's gedraaid in de zwembaden, bij de binnen- en buitensport, bij leefstijlcoaching en senioren sport. Ondanks de COVID-19-problematiek hebben we gezorgd dat we in 2020:

- Veel verenigingen, sportscholen en andere aanbieders hebben kunnen helpen bij het mogelijk maken van buitentrainingen;
- Een aan COVID-19 aangepast zomer- en wintervakantieprogramma hebben ontwikkeld en gedraaid;
- Nieuwe vormen van interactie hebben leren gebruiken, zoals leefstijlcoaching-op-afstand, video oefeningen op de website, vergaderingen via Teams etc.

In 2020 hebben we ook niet stil gestaan qua productontwikkeling. We hebben onder meer:

- De Skills Box ontwikkeld en geïntroduceerd en uitgeleverd aan de eerste basisscholen in Arnhem. In deze box zitten sport- en spelmaterialen en lesprogramma's die op school worden gebruikt om pauzesport en naschoolse sport- en beweegactiviteiten te organiseren. Alle 30 basisscholen in Arnhem krijgen een Skills Box;
- Een bootcamproute in park Immerloo geopend;
- 5x5 soccervelden op Valkenhuizen ontwikkeld en gerealiseerd;
- De speelsports verder ontwikkeld en een pilot uitgerold in Schuytgraaf met grondmarkeringen, stapstenen, verwisselbare panelen, slalompalen en een interactieve glijrschuif; gericht op de motorische ontwikkeling van de allerjongste kinderen.

Organisatiestructuur

Sportbedrijf Arnhem is sinds 1 januari 2017 verzelfstandigd en is per 28 november 2016 een besloten vennootschap.

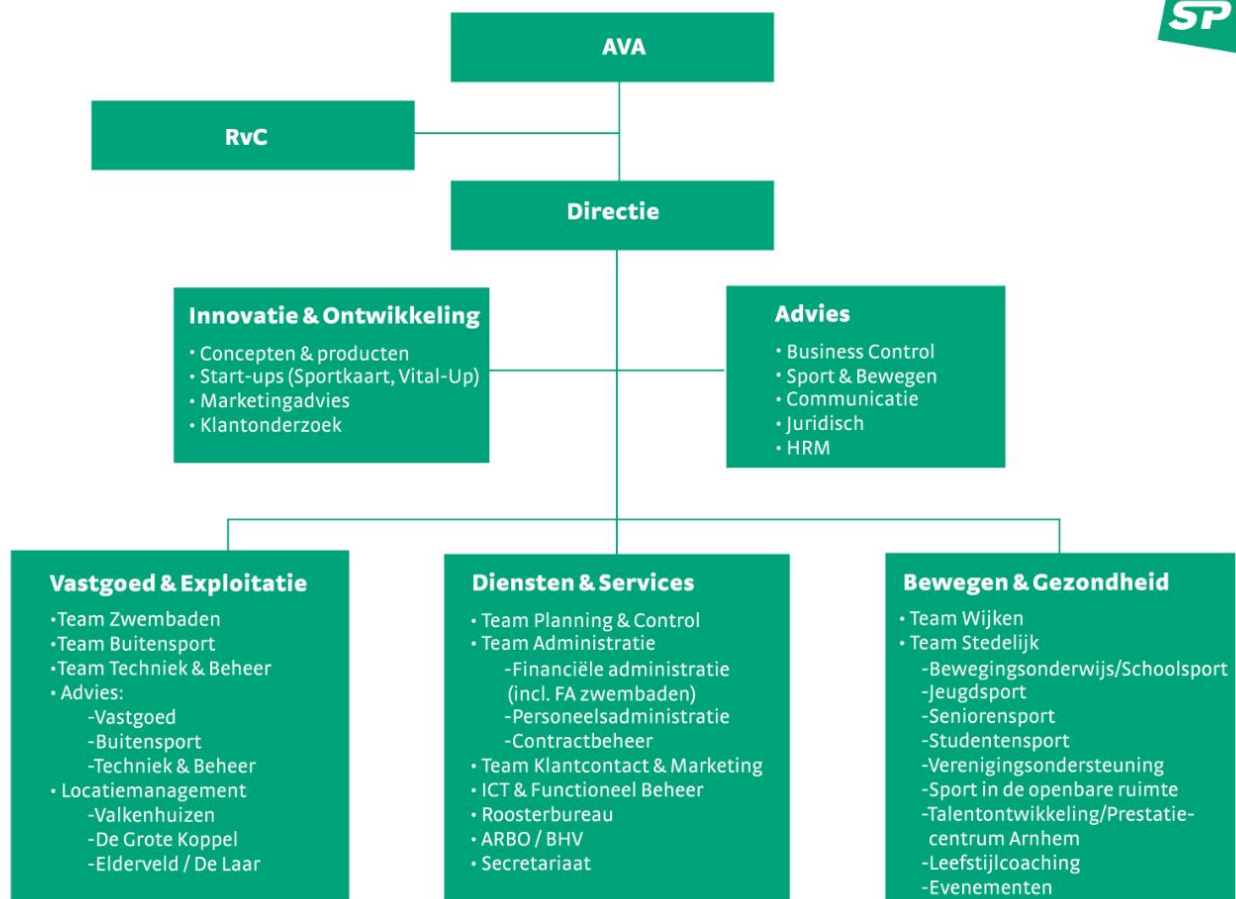
In 2020 is de directie van Sportbedrijf Arnhem veranderd. Directeur Albert Matthijssen is per 1 september 2020 met pensioen gegaan en per deze datum opgevolgd door directeur-bestuurder Robert Jan Janssen.

De organisatie bestond in 2020 uit de afdelingen Vastgoed & Exploitatie, Diensten & Services, Bewegen & Gezondheid en de teams Innovatie & Ontwikkeling en Advies.

Toezicht wordt gehouden door de Raad van Commissarissen.

De aandelen zijn volledig in handen van de gemeente Arnhem. De aandeelhouder wordt vertegenwoordigd door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Arnhem. B&W heeft de concerndirecteur, de heer Stef Schuijt, gemandateerd om de bevoegdheden als aandeelhouder bij Sportbedrijf Arnhem BV uit te oefenen.

Organisatiestructuur 2020

Kerncijfers

Resultatenrekening

(x € 1.000)

Inkomsten (netto-omzet)	22.927	
Inkoopkosten (kostprijs omzet)	1.596	
	<hr/>	
Toegevoegde waarde		21.332
Personeelskosten	9.431	
Overige kosten	11.643	
	<hr/>	
Totaal bedrijfslasten		21.073
Bedrijfsresultaat		258
Financiële baten en lasten		-430
		<hr/>
Resultaat (voor belasting)		-172

Balans

Balanstotaal	23.127
Eigen vermogen	1.626
Liquide middelen	2.798

Solvabiliteit

Eigen vermogen / Totaal vermogen	7,0%
Eigen vermogen / Vreemd vermogen	7,6%

Current Ratio

Vlottende activa / vlottende passiva	0,8
--------------------------------------	-----

Financiële informatie

Sportbedrijf Arnhem heeft het jaar 2020 afgesloten met een negatief resultaat van € 172.000. Dit resultaat is € 278.000 lager dan de begroting van € 106.000 positief.

Dit heeft verschillende oorzaken:

- De subsidie in de begroting was opgesteld conform de methodiek van voorgaande jaren. Het beschikbare budget was in de meerjarenbegroting van de gemeente Arnhem echter € 687.000 lager.
- De subsidie voor de nieuwe locaties De Opmaat en Bethaniën hebben we wel gekregen vanuit de gemeente Arnhem in de vorm van meerwerk (totaal € 216.000). Het overige meerwerk dat geheel of gedeeltelijk is uitgevoerd in 2020 (totaal € 390.000) had een toegevoegde waarde van € 12.000.
- Door de beperkende maatregelen als gevolg van de COVID-19 uitbraak waren de inkomsten van het Sportbedrijf substantieel lager (€ 2.045.000) dan de begrote € 6,5 miljoen. We hebben wel voor € 30.000 meer subsidie bij derden verkregen. Rekening houdend met de lagere inkoopkosten zorgde dit voor lagere inkomsten van € 1.110.000.
- De overheid heeft op allerlei wijzen geprobeerd de negatieve financiële effecten bij de Nederlandse ondernemingen te dempen. Dankbaar hebben we gebruik kunnen maken van de TVS (Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties), waardoor we een deel van de verloren verhuuropbrengsten konden compenseren, de diverse verenigingen zijn tijdens de eerste lockdown deels vrijgesteld van het betalen van huurpenningen. Totaal is € 365.000 aan TVS-subsidie toegekend aan het Sportbedrijf. Voor de NOW kwam het Sportbedrijf niet in aanmerking.
- In de jaarrekening van 2019 hebben we nog rekening gehouden met de mogelijkheid dat onze CAO Vermo de eenmalige uitkering van € 750,- per fte (zoals in 2019 vastgesteld vanuit de CAO CAR-UWO) ook zou opnemen. Dit is echter niet gebeurd, waardoor er een bedrag van € 107.000 vrij is gevallen in het resultaat van 2020.
- Vanuit de dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Arnhem en De Connectie was nog een aantal kosten niet doorberekend en te laag begroot, waardoor dit € 106.000 hoger was.
- Doordat er minder gebruik is gemaakt van onze sportfaciliteiten en doordat veel sport- en gezondheidsactiviteiten geen doorgang konden vinden zijn de bedrijfskosten op onderdelen ook deels lager geworden. Verder hebben we om de financiële gevolgen van COVID-19 te dempen direct bij de start van de uitbraak alle uitgaven teruggebracht tot de nu noodzakelijk bestedingen. De besparingen ten opzichte van de begroting zijn terug te vinden in € 430.000 lagere personeelskosten (met name besparingen op de inhuur en de overige personeelskosten); € 100.000 lagere afschrijvingskosten; € 255.000 lagere onderhoudskosten; € 135.000 lagere huisvestingskosten; € 75.000 lagere overige bedrijfskosten. De SPUK opbrengsten zijn door de lagere kosten € 70.000 lager. In totaal zijn hiermee de bedrijfskosten € 925.000 lager dan begroot.

Resumé:

€ 106.000	positief	Begroting 2020
€ 687.000 -	negatief	Minder basissubsidie
€ 228.000 +	positief	Meerwerksubsidie toegevoegde waarde
€ 1.110.000 -	negatief	Minder toegevoegde waarde inkomsten
€ 365.000 +	positief	Subsidie TVS in verband met effecten COVID-19
€ 107.000 +	positief	Vrijval voorziene kosten eenmalige uitkering medewerkers
€ 106.000 -	negatief	Hogere kosten dienstverleningsovereenkomst
€ 925.000 +	positief	Lagere overige bedrijfskosten
€ 172.000 -	negatief	Resultaat 2020

Financiering

Sportbedrijf Arnhem heeft per 1 januari 2017 een substantiële lening bij haar aandeelhouder, de gemeente Arnhem. De aflossingsverplichting is gelijkgesteld aan de afschrijvingssystematiek van de overgedragen activa, zoals die toegepast werd door de gemeente Arnhem. De overeengekomen rente bedraagt 4,0% en is gebaseerd op de vergoeding die aan een onafhankelijke partij voor een dergelijke lening betaald zou worden. Daarmee is de vergoeding in de vorm van rente marktconform.

Om externe financiering mogelijk te maken is een borgstelling door de gemeente Arnhem afgegeven, ter hoogte van € 10 miljoen. Met deze borgstelling is een kredietfaciliteit bij de BNG aangegaan ten behoeve van de financiering van nieuwe investeringen. Deze financieringsfaciliteit is in 2020 niet aangesproken vanwege afdoende liquiditeit. Deze borgstelling is recent verlengd tot eind 2026.

Voor het verkrijgen van financiering maakt Sportbedrijf Arnhem uitsluitend gebruik van financiële instellingen met een A+ rating. Van derivaten en andere hedge instrumenten wordt geen gebruik gemaakt. Voor de prijs-, krediet-, liquiditeit- en kasstroomrisico's verwijzen wij naar de toelichting bij de jaarrekening.

Voornaamste risico's en onzekerheden

Door de verzelfstandiging zijn de risico's van de exploitatie niet meer ondergebracht in het brede geheel van de gemeente Arnhem. Wel is er sprake van een meerjarige overeenkomst met de gemeente over de exploitatie van de sportaccommodaties door Sportbedrijf Arnhem.

Belangrijke risico's die in de komende jaren op Sportbedrijf Arnhem af kunnen komen - en de bijbehorende beheersmaatregelen – hebben we geschaard onder de volgende punten:

- Impact van Covid-19. We hebben gezien dat COVID-19 een flinke impact heeft op onze bedrijfsvoering: verminderde verhuuropbrengsten, tegenvallende bezoekersaantallen, geen sportevenementen etc. Maar bijvoorbeeld ook de uitdagingen die thuiswerken met zich meebrengen: hoe we met elkaar betrokken blijven bij het bedrijf en de werkzaamheden, nieuwe initiatieven kunnen opzetten en lopende zaken kunnen uitvoeren. In 2020 zijn we begonnen – en dit zullen we in 2021 doorzetten – met alternatieve (vakantie)programma's, reduceren van kosten, inzetten op ondersteuning van sportaanbieders (met bijvoorbeeld buitenactiviteiten), extra hygiënemaatregelen in de accommodaties, regelmatig contact met thuiswerkers, hoge frequentie van interne nieuwsvoorziening, overleggen via MS-Teams, etc. Voor 2021 verwachten we een voortzetting van de landelijke TVS-subsidieregeling, die waarschijnlijk ons en de sportverenigingen enige financiële ondersteuning geeft (zoals ook in 2020 is gebeurd).
- Teruglopende vraag naar georganiseerd sporten. Daarbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan sportverenigingen die meer onder druk komen te staan doordat sporten in verenigingsverband afneemt en sprake is van een afname van de structurele vrijwilligersinzet. Daarbij wordt het voor de verenigingen steeds lastiger om te kunnen voldoen aan de wet- en regelgeving en ook om hun financiële verplichtingen aan, onder meer, het Sportbedrijf na te komen.

Daar tegenover staat dat Sportbedrijf Arnhem inzet op o.a. een brede spreiding van accommodaties, maximale flexibiliteit naar huurders, diverse soorten sportactiviteiten (ook in de openbare ruimte), evenementen in wijken en de stad en leefstijlcoaching.

Vooralsnog lijkt geen sprake te zijn van een omvangrijke terugloop in vraag naar sportaccommodaties en sportevenementen, al weten we nog niet of COVID-19 dit proces zal gaan

versnellen. Wel zien we dat met name buitensportverenigingen in deze periode het (financieel) zwaar hebben gekregen, doordat de inkomsten vanuit de ledenaantallen en de kantine terugliepen.

Sportbedrijf Arnhem analyseert periodiek zijn omzetcijfers, de debiteurensaldi, bezettingscijfers, bezoekersaantallen en klanttevredenheidscijfers en volgt nauwgezet (landelijke) onderzoeken. Daarnaast zijn we bezig met het implementeren van startups en nieuwe werkprocessen (agile) om sneller te kunnen reageren op kansen in de markt om uiteindelijk minder afhankelijk te worden van deze omzetgroep. Mede daarom hebben we ingezet op 5x5 soccer op Valkenhuizen, omdat we denken dat Arnhemmers wel willen voetballen, maar minder te 'porren zijn' om dat in een klassiek verenigingsverband te doen.

- Politieke bezuinigingen op sport of beleidswijzigingen die de activiteiten van Sportbedrijf Arnhem kunnen beïnvloeden. In 2020 hebben we gezamenlijk met de gemeente het adviesbureau QPR een onderzoek laten doen naar de gewenste hoogte van de subsidie bij het huidige activiteitsniveau. De gemeente Arnhem heeft aangegeven dat er ten opzichte van dit niveau circa € 500.000 minder middelen beschikbaar zijn voor Sportbedrijf Arnhem. Met de gemeente Arnhem zijn we bezig te kijken welke extra activiteiten we kunnen ontplooiën om nu en in de toekomst meer omzet te kunnen genereren en welke korte termijn bezuinigingen we kunnen doorvoeren om te voorkomen dat dit wordt afgewenteld op ons eigen vermogen.

Verder gaan we in 2021 door met het proces van uitwerken, optimaliseren van afspraken ten aanzien van demarcatie, garantstellingen, toe- en uitname van accommodaties, financiële overzichten etc.

- Accommodaties die niet voldoen aan vereisten. Daarbij denken we aan luchtbehandeling (COVID-19), legionella, asbest, geluid, infill en dergelijke. De meegekregen budgetten voor onderhoud en vervanging zijn op zich voldoende, afgezet tegen de meerjaren onderhoudsplannen (MJOP's). Voor additionele nieuwe zaken, die qua demarcatie voor rekening (kunnen) komen van Sportbedrijf Arnhem, maken we afspraken met de gemeente. In 2020 heeft de gemeente geld gereserveerd voor de eerste aanpak van maatregelen t.a.v. de infill van de kunstgrasvelden. Voor wat betreft COVID-19 hebben we een werkgroep van direct betrokkenen binnen Sportbedrijf Arnhem aangesteld die, waar nodig, zorgt voor een snelle aanpassing van werkwijzen, schoonmaak, sluiting, looproutes en andere maatregelen.
- Overige risico's, waaronder (fiscale) wet- en regelgeving, ICT-risico's, operationele 'hick ups' bij de verhuizing van het Stadskantoor naar Valkenhuizen, enzovoorts. Voor het managen van deze risico's is het zaak de monitoring goed op orde te hebben, de verantwoordelijkheden duidelijk te beleggen en flexibel te kunnen reageren. Voor het behalen van de doelstellingen en de beheersing van de risico's heeft Sportbedrijf Arnhem een uitgebreid intern controle- en risicobeheersings-systeem. Een open en transparante cultuur vormen hiervoor de basis. Dit wordt ondersteund met een gedragscode en een klokkenluidersregeling. Daarbij hebben we in 2019, in samenwerking met AON, de risico's opnieuw beoordeeld en op basis daarvan de verzekeringen aangepast (dekking, eigen risico). Tevens werken we met een jaarbegroting, afdelingsbudgetten en periodieke management-rapportages over de operationele en financiële performance. Daarnaast is in 2017 een Raad van Commissarissen aangesteld als toezichthouder en vindt controle van de jaarrekening plaats door een externe accountant.

Personeel

Cijfers

Aan het einde van dit boekjaar hadden we 172 medewerkers (137 fte) in dienst, 25 inhuurkrachten en hebben we dankbaar gebruik gemaakt van de inzet van meer dan 100 vaste vrijwilligers.

We hebben weer veel stageplekken aangeboden: 61 studenten hebben voor een langere tijd bij ons stage gelopen bij diverse afdelingen. Zij hebben zich onder andere bezig gehouden met het bewegingsaanbod in de stad en in de wijk, klantonderzoek, (aangepaste) evenementen en andersoortige activiteiten.

COVID-19

Het jaar 2020 stond ook voor medewerkers bijna volledig in het teken van de gevolgen van COVID-19. Veel mooie plannen die betrekking hadden op het HR-beleid werden doorkruist, uitgesteld, geannuleerd of kregen minder prioriteit. Zo hebben de interne open dagen, een van de HR topics uit het koersdocument, geen doorgang gevonden. Ook de introductiedagen voor nieuwe medewerkers zijn geannuleerd.

Wat COVID-19 in ieder geval heeft laten zien, is dat het Sportbedrijf over betrokken en veerkrachtige medewerkers beschikt. Diverse werkwijzen en overlegvormen zijn aangepast aan de situatie. Het thuiswerken heeft een vlucht genomen, evenals de digitale vaardigheden van medewerkers. Medewerkers met een functie waarbij thuiswerken niet tot de mogelijkheden behoort, hebben voor een deel aangepaste werkzaamheden kunnen verrichten; ook buiten hun eigen team of afdeling.

Ook op de COVID-19 maatregelen is continu adequaat gereageerd. Een werkgroep/taskforce is in het leven geroepen om snel te kunnen acteren op maatregelen die door de overheid werden afgekondigd. Er zijn afspraken gemaakt over roosters, onregelmatigheidstoelage, vakantie, plus/min-uren. Er zijn middelen ter beschikking gesteld voor het thuiswerken (stoelen, beeldschermen), tips om het thuiswerken vol te houden en er zijn speciale Sportbedrijf Arnhem-mondkapjes verstrekt.

Organisatiestructuur

Begin 2020 is de organisatiestructuur, zoals eind 2019 vormgegeven, formeel doorgevoerd. Alle medewerkers zijn persoonlijk geïnformeerd over hun plek in de organisatie (functie, afdeling, leidinggevende). In navolging van het talentevent van 3 december 2019, is in het voorjaar van 2020 een aantal nieuwe medewerkers gestart, zoals locatiemanagers voor Valkenhuizen en de Grote Koppel, een senior marketingadviseur, een verenigingsondersteuner en een teamleider Techniek & Beheer. Zij geven de wijziging van de organisatiestructuur 'handen en voeten'.

In 2020 is het formatieplaatsenplan geactualiseerd; dit geeft een overzicht van functies, fte's en inschaling, ongeacht hoe dit daadwerkelijk wordt ingevuld. Het formatieplaatsenplan is daarnaast een richtlijn voor de begroting en een belangrijk overzicht bij eventuele reorganisaties.

Arbo/Verzuim

Het belang van activiteiten met betrekking tot vitaliteit en inzetbaarheid blijft een doorlopend aandachtspunt, ook ter preventie van het ziekteverzuim. De vitaliteitworkshops hebben geen doorgang gevonden; wel hebben we gebruik gemaakt van Vital-Up. Via 'check ins' (later werden dit COVID-19-check ins) is bij een aantal afdelingen gemonitord hoe medewerkers zich voelen, zowel op mentaal als fysiek vlak. Deze uitkomsten zijn met leidinggevendenden besproken evenals binnen het team. Het leverde mooie aanknopingspunten op voor vervolgacties.

Het verzuimpercentage over 2020 ligt op 5,50%. De dalende tendens van het verzuimpercentage is hiermee voortgezet. In die zin lijkt COVID-19 geen directe negatieve invloed gehad te hebben op het verzuimcijfer. In augustus 2020 lag het verzuimpercentage zelfs onder de 4%.

Jaar	2020	2019	2018	2017
Verzuim%	5,50%	5,85%	8,19%	6,23%

Vanuit HR wordt de aandacht voor preventie voortgezet en worden leidinggevenden ondersteund bij (langdurige) verzuimcasussen. In 2020 is een HR-functionaris gestart met als een van de belangrijkste taken de procesbewaking rondom het verzuim.

In 2020 is verder uitvoering gegeven aan de acties, voortkomend uit de RIE's (Risico Inventarisatie en Evaluatie). De acties zijn uitgezet via een digitaal systeem waarmee de plannen van aanpak op eenvoudige wijze door betreffende teamleiders opgepakt kunnen worden. De ARBO/BHV-coördinator monitort de voortgang hiervan via dit systeem.

Meerjarenontwikkelplan 'Sportbedrijf in conditie!'

Sportbedrijf Arnhem ziet het als verantwoordelijkheid om ook de eigen medewerkers 'in conditie' te houden. Dit doen we bijvoorbeeld door leer- en ontwikkelmogelijkheden aan te bieden. Afgelopen jaar is gewerkt aan een meerjarenontwikkelplan waarin staat beschreven welke ambitie we hebben op het gebied van leren en ontwikkelen en hoe we die willen bereiken. Het geeft voor de komende vijf jaren kaders waarbinnen we een breed scala aan ontwikkel- en leeractiviteiten gaan aanbieden.

Ook het Sportbedrijf ontwikkelt zich voortdurend, denk aan innovatie op het gebied van sport en accommodaties, inspelen op veranderende behoeftes van onze klanten, concurrentie van andere aanbieders, maar ook met de komst van nieuwe systemen en geautomatiseerde werkprocessen. Wij streven ernaar om een lerende organisatie te worden, die medewerkers in staat stelt de dienstverlening aan te passen aan een voortdurend veranderende omgeving door scholing, ontwikkeling en initiatief te stimuleren. Dit vraagt iets van de werkgever, zoals het faciliteren en stimuleren van scholing, maar ook iets van de werknemers.

De input voor het meerjarenplan komt uit de organisatie, het is opgehaald via gesprekken met alle leidinggevenden en gebaseerd op bestaande visie- en beleidsdocumenten. Items die in dit plan terugkomen, zijn onder andere: interne open dagen, introductie, duurzame inzetbaarheid/vitaliteit, teamsessies gericht op thema's die teams zelf belangrijk vinden (zoals kernwaarden), e-module protocollen/gedragscode, HR thema sessies voor leidinggevenden, verplichte scholing voor functies/afdelingen en het individueel loopbaanbudget (ILB).

Wetgeving

Eind 2019 is binnen het Sportbedrijf het VOG-beleid aangescherpt: Alle medewerkers, vrijwilligers, ingehuurd personeel en stagiairs die werkzaam zijn bij het Sportbedrijf, dienen een VOG te kunnen overleggen. In 2020 is deze inhaalslag afgerond. De VOG's worden digitaal aangevraagd en opgenomen in het HRM-dossier in Afas.

Tevens hebben we sinds 2020 te maken met de WAB: Wet Arbeidsmarkt in Balans. Met name voor min/max contracten en ingeleend personeel via een payroll constructie heeft dit consequenties gehad. Aan deze medewerkers is een aanbod gedaan van het feitelijk gewerkte aantal uren (gebaseerd op 2019). Het aantal payroll-medewerkers dat via Driessen werd ingehuurd, is hiermee aanzienlijk afgenomen. Mede door de invoering van de WAB is ervoor gekozen om een aantal van deze

medewerkers (die al lang werkzaam zijn bij ons) aan te nemen bij het Sportbedrijf. Daarnaast is van een aantal payrollers afscheid genomen.

Jaar	2020	2019	2018	2017
Inhuur via Driessen	8	32	29	31

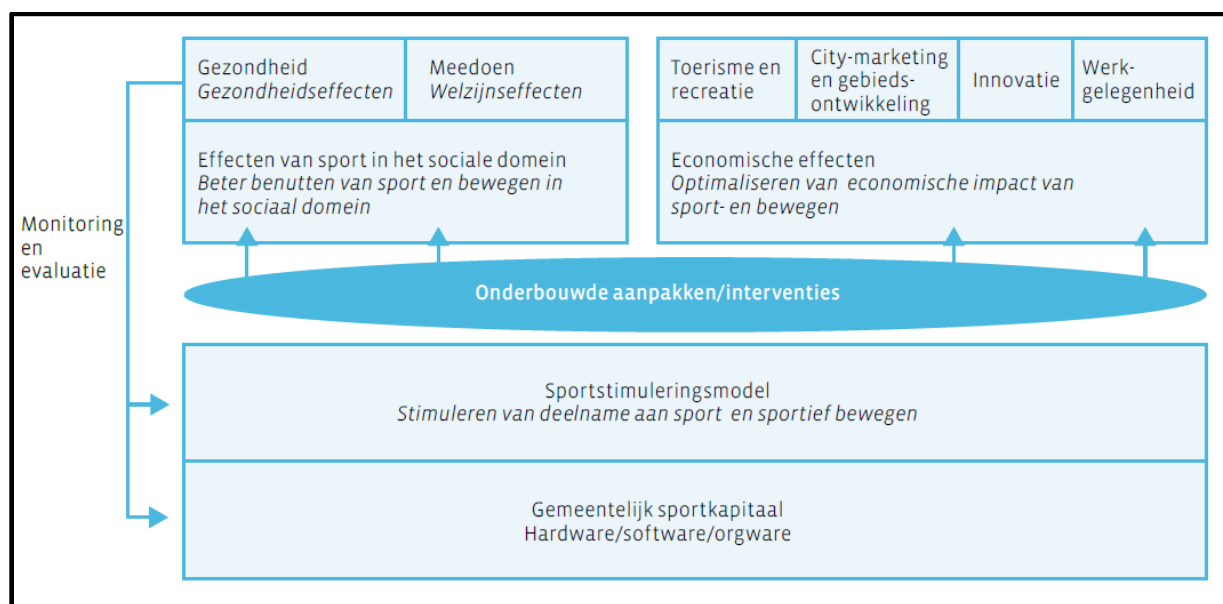
Maatschappelijk ondernemen

Sportbedrijf Arnhem BV is een maatschappelijke onderneming. Opgezet door de gemeente Arnhem om uitvoering te geven aan het sportbeleid. Uitvoering geven aan sportbeleid in de klassieke zin ('sportieve prestaties') is allang niet meer de enige doelstelling, zoals ook uit onderstaande figuur blijkt. Het accent verschuift van 'sport' naar 'bewegen' (gezondheid).

Sportbedrijf Arnhem zet daarom onder andere ook in op:

- Gezondheidsprogramma's en projecten in de wijken, op scholen en voor bedrijven. Bijvoorbeeld via inzet van leefstijlcoaches en JOGG-regisseurs maar ook via het rookvrij maken van sportaccommodaties.
- Het adviseren over en stimuleren van een ander en beter gebruik van de openbare ruimte. Zoals de ontwikkeling en uitrol van beweegprogramma's op bootcampvelden op sportparken en in stadsparken en de uitrol van het 2+1+2-concept in het basisonderwijs;
- Grote sportevenementen als onderdeel van citymarketing/stadspromotie;
- Kleinere sportevenementen voor (sociale) participatie, re-integratie;
- Het aanbieden van werk aan ID'ers en andere mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (in samenwerking met Scalabor) en het aanbieden van stageplekken (in samenwerking met RijnIJssel/CIOS);
- Het ondersteunen van andere sport- en beweegaanbieders (verenigingen, stichtingen, sportscholen, urban sports-initiatieven).

Schematisch:

Duurzaam ondernemen

Sportbedrijf Arnhem is actief bezig met een verduurzaming van activiteiten:

- We wekken een steeds groter deel van onze energiebehoefte op via zonnepanelen. Voor de rest gebruiken we groene stroom. In 2020 is daar de met zonnepanelen uitgevoerde nieuwe sporthal Bethaniën bijgekomen. Ons doel voor de komende jaren is energieneutraal te worden, c.q. onze eigen energiebehoefte zelf op te wekken. Hiervoor zijn de komende jaren nog (forse) investeringen in bijvoorbeeld zonnepanelen nodig. Met partners zijn we bezig te kijken of we hiervoor haalbare business cases kunnen ontwikkelen (hogere afschrijving en rente versus lagere energiekosten).
- Zwembad De Grote Koppel wordt duurzaam verwarmd via het stadswarmtenet. In 2020 hebben we een watermonitorsysteem geïmplementeerd in De Grote Koppel waardoor minder chemicaliën nodig zijn en waardoor de waterkwaliteit 24/7 wordt gemonitord.
- Het nieuwe zwembad Valkenhuizen dat in 2021 wordt opgeleverd is 'all electric'.
- Gezamenlijk met de nieuwbouw van het zwembad zijn ook de sporthallen van Valkenhuizen voorzien van extra akoestische en thermische isolatie en is de verlichting in de vier grote sporthallen vervangen door een duurzamere LED-variant. Ook het dak van Valkenhuizen is vervangen en voorzien van isolatie.
- Ons wagenpark kent inmiddels enkele elektrische auto's en voor het vervoer van medewerkers tussen de sportaccommodaties worden een op CNG-gas lopende auto en (elektrische) fietsen gebruikt.
- Bladblazers, bosmaaiers, kettingzagen en heggenscharen worden waar mogelijk vervangen door elektrische versies die zorgen voor minder milieubelasting en minder lawaai en stank. Bovendien zijn deze lichter in gewicht voor onze medewerkers.
- Sportbedrijf Arnhem investeert in een gebouwenbeheer- en toegangscontrolesysteem. Hiermee kan - op afstand - het gebruik van gas, water, licht ten opzichte van het gebruik worden afgestemd.

Mede op basis van bovenstaande duurzaamheidsmaatregelen heeft Sportbedrijf Arnhem in december 2019 het certificaat niveau 3 op de CO2-prestatieladder gekregen uit handen van keuringsinstituut TÜV.

Innovatie en ontwikkeling

Sportbedrijf Arnhem wil een innoverend bedrijf zijn op het gebied van sport, bewegen en gezondheid. We willen beter en sneller inspelen op trends in de markt en op technologische ontwikkelingen. En proberen qua nieuwe werkwijzen en technieken (agile) dit ook toe te passen op ons werk.

Eind 2019, begin 2020 hebben we bij onze klantenservice software geïmplementeerd die alle klantvragen en antwoorden registreert. Met behulp van een uitgebreide kennisbank kunnen de meeste vragen vanuit de verschillende klantcontactkanalen (telefoon, e-mail, social media, chat) direct beantwoord worden. Als een vraag niet direct beantwoord kan worden, zijn werkprocessen ingericht waardoor we altijd zicht houden op de status van de te beantwoorden vraag. Ook vragen we om de waardering van de klant over het contact dat ze met ons hebben gehad, zodat we hiervan kunnen leren en de service continu kunnen verbeteren. De resultaten van deze processen verzamelen we in een dashboard. Dit geeft ons de richting aan waarin we onze producten, diensten en activiteiten verder kunnen verbeteren.

Een ander belangrijk nieuw systeem dat we in 2020 hebben ingevoerd is Recreatex, ons nieuwe geïntegreerde reserverings-, boekings-, kassa- en factureringssysteem, ter vervanging van SPAAS. Met Recreatex gaan we ook de koppeling maken met het gebouwbeheerssysteem en het 'toegang geven-op-afstand' voor klanten.

We hebben eind 2019 een nieuwe website gelanceerd en werken continu aan de doorontwikkeling van het platform Sport in Arnhem. We willen hiermee onze klanten moderne online boekings-, betaal- en chatmogelijkheden bieden maar ook nieuwe (gepersonaliseerde) overzichten van activiteiten, inclusief sport- en beweegactiviteiten van derden.

We zijn verder gegaan met het benaderen van de zakelijke markt met onze leefstijlproducten en de sportkaart, om ook via dit kanaal mensen gezond in beweging te krijgen. Hoewel COVID-19 ook hier voor een vertraging heeft gezorgd.

Qua beweegconcepten hebben we, onder meer:

- Het 2+1+2-concept verder vorm kunnen geven, in samenwerking met onze onderwijspartners in de stad. Daarbij hoort ook de uitrol van de Skills Box, die inmiddels landelijke bekendheid begint te krijgen;
- De speel spotsplaats in Schuijtgraaf mee helpen ontwikkelen;
- Drie 5x5 soccervelden op Valkenhuizen ontwikkeld, waarmee we in 2021, in samenwerking met derden, een andere wijze van voetbal in Arnhem gaan introduceren. Ook kijken we in 2021 naar de andere mogelijkheden die urban sport kan gaan bieden op Valkenhuizen;
- Een snel op en af te bouwen ijsvrije schaatsbaan geïntroduceerd, die de Arnhemse wijken langs toert in de wintermaanden;
- Ideeën voor een eerste Arnhemse buiten-gymzaal ontwikkeld;
- Zwemlessen ontwikkeld voor speciale doelgroepen, zoals mensen met kanker;
- Druk bezochte zomer- en kerstvakantieprogramma's ontwikkeld, die jeugd in Arnhem, ondanks de COVID-19-problematiek, een leuke, gezonde tijdsbesteding heeft gegeven.

Toekomst

De eerste maanden van 2021 zullen ongetwijfeld nog in het teken staan van COVID-19. De beperkingen en de gevolgen die dat vervolgens heeft voor ons bedrijf, onze medewerkers en onze klanten. Zo hebben we weinig hoop op het doorgaan van grote evenementen in 2021. We verwachten verder dat (buitensport)verenigingen nog verder onder druk komen te staan. Dit kan in de toekomst leiden tot het samenvoegen van verenigingen en een lagere behoefte aan sportvelden. We willen met onze opdrachtgever, de gemeente, nadenken over rollen/taken van verenigingen, andere wijzen van sportbeoefening en hoe wij daar een goede, faciliterende rol in kunnen oppakken. Een en ander ook passend in de visie van de gemeente (gestaag opschuivend van 'sport' naar 'bewegen en gezondheid') conform de gemeentelijke nota Gezond en Fit en het Arnhemse Sport- en beweegakkoord.

COVID-19 heeft ook geleid tot andere manieren van werken voor veel van onze medewerkers (meer vanuit huis via MS-Teams). We hebben gezien dat dit in vele gevallen ook goed werkt. Mede daardoor hebben we onze plannen voor de benodigde kantoorruimte na de verhuizing uit de Stadskantoor bijgesteld. We gaan uit van minder werkplekken dan we nu hebben. In 2021 maken we afspraken over hoe we de balans kantoor/thuis in de toekomst blijvend gaan invullen en welke voorzieningen en afspraken daarvoor nodig zijn.

Niet alleen wij hebben in deze COVID-19 periode geleerd meer digitaal te werken. Ook onze klanten oriënteren, reserveren, boeken, betalen steeds vaker op deze wijze. We gaan dan ook door met de geleidelijke uitrol en verbetering van onze IT-systemen.

Sportbedrijf Arnhem heeft reeds zijn bijdrage in de gemeentelijke bezuinigingen geleverd, maar boet ook in 2021 nog meer in op de basissubsidie. Met de gemeente willen we kijken hoe we in 2021 en verder mogelijkheden kunnen ontwikkelen die ons financieel iets meer ruimte bieden en die passen bij onze herijkte missie, visie en doelstellingen.

2021 wordt voor ons ook het jaar waarin we het mooie nieuwe zwembad, de verbouwde entree en onze nieuwe werkomgeving in Valkenhuizen in gebruik gaan nemen. Met de ontwikkeling van 5x5 soccer en andere sportactiviteiten op Valkenhuizen, krijgt het sportcomplex een enorme facelift. Daarbij willen we op Valkenhuizen ook onze samenwerking met onze medegebruiker, RijnIJssel/CIOS verder versterken.

Eenzelfde ontwikkeling zien we voor het andere grote zwembad, De Grote Koppel. De planontwikkeling voor een sportplein Olympus verloopt gestaag, maar traag. Desalniettemin voelen we zelf de behoefte om met De Grote Koppel alvast flink aan de slag te gaan. Ook klanten geven in onderzoeken aan dat het zwembad gedateerd aandoet. We gaan daarom de entree verbouwen, de horeca aanpakken en de ligweide beter ontsluiten voor onze klanten.

In 2021 is de gemeente begonnen met de aanbesteding voor bouw van een nieuwe sporthal aan de Middachtensingel. Zodra deze gereed is sluit de verouderde hal Kermisland.

Ook de eigen organisatie zal niet stil staan in 2021. We denken na hoe we het team Klantcontact beter kunnen laten aansluiten op de klantbehoeften en op de nieuwe werklocaties. Hetzelfde doen we ook met het roosterbureau. In 2020 zijn we begonnen dit team beter te laten aansluiten op de interne roosterbehoeften van de zwembaden, technische dienst en binnensport. In 2021 gaan we hier met nieuwe basisroosters een verbetering in maken. Ook denken we na over de wijze waarop we de horeca in de sportaccommodaties (Valkenhuizen, De Grote Koppel, Elderveld, De Laar-West, Kermisland) vorm willen geven. Nu zien we verschillen in kwaliteit, prijs, beleving en exploitatie en daar willen we meer grip op krijgen.

JAARREKENING

Balans per 31 december 2020

Balans

(voor resultaatbestemming x € 1.000)

Activa

Vaste activa

	<u>31 december 20</u>	<u>31 december 19</u>
Materiële vaste activa	14.144	14.410

Vlottende activa

Handelsdebiteuren	161	401
Participant	369	58
Belastingen en sociale lasten	16	5
Overlopende activa	<u>5.641</u>	<u>523</u>
	6.186	987

Liquide middelen	2.798	1.985
------------------	-------	-------

Totaal	<u><u>23.127</u></u>	<u><u>17.382</u></u>
---------------	----------------------	----------------------

31 december 20

31 december 19

Passiva

Eigen vermogen

Geplaatst kapitaal	0	0
Algemene reserve	448	451
Agio reserve	1.350	0
Onverdeeld resultaat boekjaar	<u>-172</u>	<u>-3</u>
	1.626	448

Voorzieningen

Voorziening spaarverlof	0	0
Voorziening jubileumuitkering	67	71
Voorziening personele risico's	265	315
Voorziening ILB	<u>68</u>	<u>58</u>
	400	443

Langlopende schulden	7.697	8.939
-----------------------------	-------	-------

Kortlopende schulden

Korte termijn deel voorzieningen	234	218
Korte termijn deel langlopende schuld	1.241	1.321
Aflossingsverplichting 2020	1.321	1.382
Nog te betalen rentelasten	410	466
Participant	6.935	1.982
Schulden aan leveranciers	910	542
Belastingen en sociale lasten	276	575
Overlopende passiva	<u>2.076</u>	<u>1.067</u>
	13.403	7.551

	<u><u>23.127</u></u>	<u><u>17.382</u></u>
--	----------------------	----------------------

Winst-en-verliesrekening over het boekjaar 2020*(x € 1.000)*

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Inkomsten (netto-omzet)	22.927	23.450
Inkoopkosten (kostprijs omzet)	<u>1.596</u>	<u>1.687</u>
<i>Toegevoegde waarde</i>	21.332	21.763
<i>Kosten</i>		
Personeelskosten	9.431	9.536
Afschrijvingskosten	1.696	1.648
Onderhoudskosten	1.226	1.424
Huisvestingskosten	6.862	6.539
Overige bedrijfskosten	<u>1.859</u>	<u>2.152</u>
<i>Som der kosten</i>	<u>21.073</u>	<u>21.299</u>
<i>Bedrijfsresultaat</i>	258	464
Financiële baten	0	0
Financiële lasten	<u>-430</u>	<u>-467</u>
<i>Totaal financiële baten en lasten</i>	<u>-430</u>	<u>-467</u>
<i>Resultaat vóór belastingen</i>	-172	-3
Belastingen	<u>0</u>	<u>0</u>
<i>Resultaat na belastingen</i>	<u><u>-172</u></u>	<u><u>-3</u></u>

Kasstroomoverzicht over het boekjaar 2020 (indirecte methode)*(x € 1.000)*

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Resultaat na belastingen	-172	-3
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	1.696	1.648
Desinvesteringen	24	137
Mutatie voorzieningen	-26	-1
	<u>1.694</u>	<u>1.784</u>
<i>Verandering in werkkapitaal:</i>		
Vorderingen	-5.199	265
Kortlopende schulden (exclusief krediet)	6.440	1.168
	<u>1.241</u>	<u>1.433</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>2.763</u>	<u>3.214</u>
Betaalde vennootschapsbelasting	0	1
Betaalde interest	466	523
	<u>466</u>	<u>524</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	2.298	2.690
<u>Kasstroom uit investerings-activiteiten</u>		
Investeringen in materiële vaste activa	-1.453	-2.315
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.453	-2.315
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>		
Kapitaalstorting gemeente Arnhem	1.350	
Aflossing langlopende schulden	-1.382	-1.425
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-32	-1.425
Mutatie geldmiddelen	<u>813</u>	<u>-1.050</u>
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:		
<i>Stand per 1 januari</i>	1.985	3.031
Mutatie boekjaar	813	-1.050
<i>Stand per 31 december</i>	<u>2.798</u>	<u>1.985</u>

Algemene toelichting

Activiteiten

De activiteiten van Sportbedrijf Arnhem BV bestaan voornamelijk uit het beheer en de exploitatie van accommodaties op het gebied van sport, recreatie, educatie en ontspanning.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Sportbedrijf Arnhem BV is feitelijk gevestigd op Eusebiusbuitensingel 53, 6828 HZ te Arnhem en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 663834120000. De gemeente Arnhem bezit 100% van de aandelen van Sportbedrijf Arnhem BV.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van of het toezicht op Sportbedrijf Arnhem BV en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Sportbedrijf Arnhem BV zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De waarde van de gerelateerde activa en leaseverplichting zijn in de toelichting van balansposten verantwoord.

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. Daar waar de investeringen gesubsidieerd zijn is deze subsidie op de verkrijgingsprijs in mindering gebracht. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. De omschrijvingen van de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht verwijzen naar de toelichting.

In de jaarcijfers kunnen rekenkundige afwijkingen voorkomen door afrondingsnoteringen.

Vergelijkende cijfers

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

1. Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs, onder aftrek van subsidies en lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van subsidies en lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

2. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

3. Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

4. Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

5. Voorzieningen

5.1 Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

5.2 Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de nominale waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening is onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Bij het contant maken is de markttrente van 10-jaars Nederlandse staatsobligaties ad 0,25% als disconteringsvoet gehanteerd.

5.3 Voorziening personele risico's

De voorziening vanwege loondoorbetaling bij ontslag wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting geen werkzaamheden meer verrichten of werkzaamheden verrichten die niet bijdragen aan economische voordelen voor Sportbedrijf Arnhem. De voorziening is opgenomen tegen de nominale waarde van de verwachte loondoorbetalingen cq verwachte uitkeringskosten bij ontslag.

6. Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag. Er is geen sprake van transactiekosten, agio of disagio.

7. Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

8. BTW en SPUK

Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de BTW die hen in rekening wordt gebracht niet meer in aftrek brengen, omdat vanwege Europese regelgeving zij onder de BTW-sportvrijstelling vallen. De 9% BTW op verkopen vervalt dus. Om die reden is voor deze activiteiten dan ook geen BTW aftrek meer mogelijk (21%) waardoor er een nadeel ontstaat. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK).

Het Sportbedrijf is in 2019 en 2020 steeds in gesprek geweest met de belastingdienst, gemeente Arnhem en externe specialisten over de vraag hoe deze regeling voor het Sportbedrijf uitvalt. Om financiële risico's in te perken is het Sportbedrijf ervan uitgegaan dat zij onder de verruimde sportvrijstelling valt en zijn de verkopen op gelegenheid geven tot sport vanaf 2019 niet meer belast met BTW. Ook is (via de Gemeente Arnhem) een aanvraag ingediend om dit BTW nadeel via de SPUK regeling terug te vorderen. De BTW op de resultaatinkopen die onder het SPUK deel vallen zijn onder de kosten opgenomen. De BTW op de investeringen die onder het SPUK deel vallen zijn via de balans verwerkt.

Het belaste deel van de verkopen is met de belastingdienst verrekend, waarbij een klein deel aan vooraftek is opgenomen. Ook heeft de Gemeente Arnhem aangegeven dat we de subsidie met BTW moeten belasten. Deze BTW hebben we ook aan de belastingdienst afgedragen. Al met al is voor het

Sportbedrijf geen voordeel of nadeel ontstaan. Belangrijkste nadeel ontstaat pas na 2023 omdat de SPUK een tijdelijke regeling is van 2019-2023.

Mocht de belastingdienst besluiten dat het Sportbedrijf onder de verruiming valt, dan is deze werkwijze juist. Als de subsidiefacturen belast blijven zullen het verrekenpercentage en daarmee ook de SPUK aanvraag, moeten worden aangepast.

Mocht het Sportbedrijf niet onder de verruimde sportvrijstelling vallen, dan zal het Sportbedrijf de SPUK aanvraag geheel intrekken of terug geven en zal de BTW alsnog bij de belastingdienst terug gevorderd worden.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

1. Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

2. Opbrengstverantwoording

2.1 Algemeen

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

2.2 Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt, zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

2.3 Verlenen van diensten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

2.4 Overige bedrijfsopbrengsten

Deze opbrengsten worden toegerekend aan de verslagperiode in overeenstemming met de inhoud van de overeengekomen dienstverlening.

3. Personeelsbeloningen

3.1 Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

3.2 Pensioenen

Sportbedrijf Arnhem is voor de verzekering van pensioenverplichtingen aangesloten bij de bedrijfstakpensioenfonds ABP. Het ABP bepaalt jaarlijks de af te dragen doorsneepremie. Eventuele tekorten van het ABP worden niet door middel van aanvullende bijdragen in rekening gebracht. De op het boekjaar betrekking hebbende premies worden in de winst- en verliesrekening als last verantwoord en voor per balansdatum bestaande verplichtingen wordt een reservering opgenomen. Voor de pensioenopbouw wordt door ABP de middelloonregeling toegepast. De beleidsdekkingsgraad van

Pensioenfonds ABP is per 31 december 2020: 87,6% (2019: 95,8%). Over de afgelopen jaren is geen sprake van indexatie geweest.

4. Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

5. Overheidssubsidies en overheidsheffingen

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst-en-verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

6. Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

7. Belastingen

Er is geen belasting over het resultaat berekend. In 2020 is door de belastingdienst bepaald dat Sportbedrijf Arnhem tot en met, in ieder geval, 2020 is vrijgesteld van vennootschapsbelasting (volgens artikel 8f, lid 1a Wet op vennootschapsbelasting 1969).

Financiële instrumenten en risicobeheersing

1. Marktrisico

1.1 Valutarisico

Sportbedrijf Arnhem BV doet uitsluitend transacties in euro's. Zodoende is er geen sprake van een valutarisico.

1.2 Renterisico

Sportbedrijf Arnhem BV loopt renterisico over de rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen en schulden aan de gemeente Arnhem).

Voor deze vastrentende schulden loopt Sportbedrijf Arnhem BV momenteel zeer beperkt risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente, aangezien de rente met de gemeente Arnhem voor meerdere jaren is overeengekomen en de kredietfaciliteit bij de BNG nog niet wordt gebruikt.

2. Kredietrisico

Sportbedrijf Arnhem BV heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Verkopen vinden slechts in beperkte mate plaats op krediet. Verkoop op krediet vindt plaats aan afnemers die voldoen aan de kredietwaardigheidstoets van Sportbedrijf Arnhem BV.

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben.

3. Liquiditeitsrisico

Sportbedrijf Arnhem BV maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

Toelichting op de balans per 31 december 2020

ACTIVA**Materiële vaste activa**

<i>(x € 1.000)</i>	Bedrijfsge- bouwen en -terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmid- delen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering en vooruitbetaling- en op materiële vaste activa	Totaal
Stand per 1 januari 2020					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	14.301	671	3.161	1.006	19.165
Cumulatieve waardeverminderingen en afschrijvingen	-3.606	-312	-811	0	-4.755
Boekwaarden	10.695	359	2.350	1.006	14.410
Mutaties					
Investeringen	825	72	352	210	1.460
Desinvesteringen AW	-15		-26		-41
Desinvesteringen Cum afsch	3		14		17
Afschrijvingen	-1.307	-76	-313	0	-1.696
Activering OHA				-6	-6
Saldo	-495	-4	28	204	-267
Stand per 31 december 2020					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	15.110	743	3.488	1.210	20.551
Cumulatieve waardevermindering-en en afschrijvingen	-4.910	-388	-1.110	0	-6.408
Boekwaarden	10.200	356	2.378	1.210	14.144
<i>Afschrijvingspercentages</i>	<i>2,5-10</i>	<i>5-10</i>	<i>6,7-20</i>	<i>0</i>	<i>2,5-20</i>

Onder de Bedrijfsgebouwen en -terreinen zijn alleen geactiveerde verbouwingen aan de gehuurde locaties opgenomen. Sportbedrijf Arnhem BV is geen eigenaar van de gebouwen en terreinen waar de geactiveerde verbouwingen onderdeel van uit maken. De gemeente Arnhem heeft een terugkoopgarantie afgegeven ter hoogte van de boekwaarde van de activa op het moment van eventuele discontinuering van de dienstverlening door Sportbedrijf Arnhem. De boekwaarde wijkt niet significant af van de actuele waarde. Voor de niet-sportgerelateerde materiële vaste activa zijn het Sportbedrijf en de gemeente nog aan het kijken of nieuwe afspraken voor de toekomst nodig zijn.

De aflossing van de lening van de gemeente Arnhem is gebaseerd op de afschrijving van de activa die bij de verzelfstandiging zijn overgenomen.

Vorderingen

(x € 1.000)

	<u>31-12-2020</u>		<u>31-12-2019</u>	
	<i>Totaal</i>	<i>Resterende looptijd > 1 jaar</i>	<i>Totaal</i>	<i>Resterende looptijd > 1 jaar</i>
Handelsdebiteuren	161	0	401	0
Vorderingen gemeente Arnhem	369	0	58	0
Belastingen en premies sociale verzekeringen	16	0	5	0
Overige vorderingen en overlopende activa	5.641	0	523	0
	<u>6.186</u>	<u>0</u>	<u>987</u>	<u>0</u>

De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde, gegeven het kortlopende karakter van de vorderingen en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

(x € 1.000)

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Handelsdebiteuren	200	423
Af: voorziening dubieuze debiteuren	<u>39</u>	<u>22</u>
	<u>161</u>	<u>401</u>

Onder de handelsdebiteuren zijn geen vorderingen opgenomen met een resterende looptijd langer dan een jaar.

Vorderingen gemeente Arnhem

(x € 1.000)

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Vorderingen gemeente Arnhem	<u>369</u>	<u>58</u>

De vordering op de Gemeente Arnhem betreft een reguliere vordering voortkomende vanuit lopende activiteiten en hierover wordt zodoende geen rente verrekend.

*Belastingen en premies sociale verzekeringen**(x € 1.000)*

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Premies	16	5
Omzetbelasting (BTW)	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>16</u>	<u>5</u>

*Overige vorderingen en overlopende activa**(x € 1.000)*

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Overige vorderingen	101	53
Overlopende activa	<u>5.541</u>	<u>470</u>
	<u>5.641</u>	<u>523</u>

De overlopende activa zijn substantieel hoger dan voorgaand jaar, omdat het Sportbedrijf in december reeds de factuur van de gemeente Arnhem heeft ontvangen voor de huur van 2021.

Liquide middelen

De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking van de onderneming.

PASSIVA**Eigen vermogen***(x € 1.000)*

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Geplaatst kapitaal	0	0
Algemene reserve	448	451
Agio reserve	1.350	0
Onverdeeld resultaat boekjaar	<u>-172</u>	<u>-3</u>
	<u>1.626</u>	<u>448</u>

Het maatschappelijke kapitaal van Sportbedrijf Arnhem BV bedraagt € 1.

Algemene reserve*(x € 1.000)*

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Stand begin boekjaar	451	451
Verdeeld resultaat vorig boekjaar	<u>-3</u>	<u>0</u>
Stand einde boekjaar	<u>448</u>	<u>451</u>

Agio reserve*(x € 1.000)*

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Stand begin boekjaar	0	0
Kapitaalstorting lopend boekjaar	<u>1.350</u>	<u>0</u>
Stand einde boekjaar	<u>1.350</u>	<u>0</u>

Om het weerstandsvermogen van het Sportbedrijf te verhogen is in 2019 afgesproken dat de Gemeente Arnhem een kapitaalstorting doet van € 1,350 miljoen, waarmee de vrije reserves (algemeen en agio) uitkomen op een hoogte van € 1,8 miljoen. Deze storting heeft plaatsgevonden in 2020 conform het raadsbesluit van 29 januari 2020.

Het weerstandvermogen is echter niet geïndexeerd en wordt verminderd door het negatieve resultaat van 2020.

Voorzeningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

<i>(x € 1.000)</i>	<i>Voorziening spaarverlof</i>	<i>Voorziening jubileum- gratificaties</i>	<i>Voorziening personele risico's</i>	<i>Voorziening individueel loopbaan- budget</i>	<i>Totaal</i>
<i>Stand per 1 januari 2020</i>	8	79	486	86	659
Dotatie	0	10	43	44	97
Onttrekking	8	10	74	3	95
Vrijval	0	2	0	25	27
<i>Stand per 31 december 2020</i>	0	77	455	102	634
Voorziening langlopend (>1jaar)	0	67	265	68	400

Voor de berekening van de voorziening jubileumgratificaties is voor de blijfkans een percentage van 90% gehanteerd.

Langlopende schulden

<i>(x € 1.000)</i>	<i>Stand per 31-12- 2020</i>	<i>Aflossings- verplichting 2021</i>	<i>Resterende looptijd > 1 jaar</i>	<i>Resterende looptijd > 5 jaar</i>
Lening gemeente Arnhem	8.939	1.241	4.198	3.500

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht zijn opgenomen onder de schulden op korte termijn.

De (gemiddelde) contractuele renteherzieningsdata of -aflossingsdata (indien eerder) en effectieve rentevoeten van de hierboven genoemde langlopende schulden zijn als volgt:

	<i>Rente- herzienings- datum</i>	<i>Aflossings- datum</i>	<i>Effectieve rentevoet</i>
Lening gemeente Arnhem	nvt	31-12-2053	4,00%

Alle leningen zijn afgesloten in euro's.

Lening gemeente Arnhem

De lening is door de gemeente Arnhem verstrekt als financiering voor de ingebrachte materieel vaste activa. De rente over deze lening is vast voor de gehele looptijd en bedraagt 4%. De lening wordt afgelost op basis van het aflossingsschema welke is gebaseerd op de jaarlijkse afschrijving van de

ingebrachte activa op basis van het gemeentelijke afschrijvingsstelsel. De reële waarde van de lening benadert de boekwaarde.

Schulden aan kredietinstellingen

Dit betreft een krediet in rekening-courant, het maximaal op te nemen krediet bedraagt € 10.000.000. Als zekerheid hiervoor heeft de gemeente Arnhem een borgstelling verleend. Het rentepercentage is variabel per af te sluiten lening. In 2020 is geen beroep gedaan op de kredietfaciliteit van de BNG.

Kortlopende schulden

(x € 1.000)

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Aflossingsverplichtingen lening gemeente Arnhem	1.321	1.382
Te betalen rente lening gemeente Arnhem	410	466
Huurpenningen volgend boekjaar gemeente Arnhem	5.495	425
Overige schuld aan gemeente Arnhem	1.440	1.557
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	910	542
Reservering vakantiedagen	222	255
Reservering vakantiegeld	255	269
Belastingen en premies sociale verzekeringen	276	575
Overige schulden en overlopende passiva	1.599	543
	<u>11.928</u>	<u>6.014</u>

Alle kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan. In de kortlopende schulden is begrepen de aflossingsverplichting lening en de te betalen rente over de lening van de gemeente Arnhem voor de komende 12 maanden. In de overige schuld aan de gemeente Arnhem is de terug te betalen SPUK 2020 opgenomen.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

(x € 1.000)

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Loonheffingen	0	374
Premies sociale verzekeringen	44	1
Omzetbelasting (BTW)	231	200
	<u>276</u>	<u>575</u>

Overige schulden en overlopende passiva

(x € 1.000)

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Nog te ontvangen facturen	367	361
Vooruitontvangen bedragen	1.204	146
Overige schulden	28	36

1.599

543**Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen***(Meerjarige) financiële verplichtingen*

De niet in de balans opgenomen verplichtingen voor investeringen in materieel vaste activa bedragen € 716.000.

Operationele lease

Ultimo boekjaar is er één verplichting uit hoofde van operationele lease (€ 15.000) met een looptijd tot augustus 2023. De korte termijn verplichting bedraagt € 5.820.

Huurverplichting

De huurcontracten exclusief indexering vertegenwoordigen een waarde van in totaal € 4.236.000 per januari 2021. De korte termijnschuld hiervan bedraagt € 2,5 miljoen.

Een contractwaarde van € 1,9 miljoen aan huurcontracten sportaccommodaties loopt tot eind 2021. Een contractwaarde van € 1,8 miljoen aan huurcontracten sportaccommodaties loopt eind 2026 af.

Er is een jaarlijkse indexering per mei. Zonder opzegging wordt het contract automatisch met één jaar verlengd. De jaarlijkse indexering van de huurprijs is variabel. De huurovereenkomst van kantoorruimte in het Stadskantoor is opgezegd en loopt per 1 mei 2021 af.

Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2020

Inkomsten*(x € 1.000)*

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Subsidie gemeente Arnhem	16.157	15.507
Subsidie meerwerk gemeente Arnhem	607	337
Totaal subsidie gemeente Arnhem	<u>16.764</u>	<u>15.844</u>
SPUK via gemeente Arnhem	1.199	1.144
Subsidies derden	445	58
Totaal subsidiegelden	<u>18.408</u>	<u>17.046</u>
Opbrengsten bewegingsactiviteiten	1.957	2.707
Verhuuropbrengsten	2.274	3.278
Opbrengsten Horeca/winkel	104	275
Verhuur personeel	29	78
Overige opbrengsten	155	66
Subtotaal inkomsten (netto-omzet)	<u>22.927</u>	<u>23.450</u>
Inkoopkosten (kostprijs omzet)	<u>1.596</u>	<u>1.687</u>
Totaal inkomsten (toegevoegde waarde)	<u>21.332</u>	<u>21.763</u>

De subsidie voor de nieuwe locatie de Bethaniën is nog verleend via het meerwerk. Zo ook de vorig jaar nieuwe gestarte locatie De Opmaat. Het overige meerwerk bedraagt € 390.000. Hier tegenover staat € 225.000 aan extra inkoopkosten en € 155.000 aan personele lasten.

Naast de bovengenoemde SPUK, welke via de exploitatie loopt heeft het Sportbedrijf ook nog SPUK verrekend op de investeringen (€ 290.000). Deze gelden ontvangt het Sportbedrijf van de gemeente Arnhem, die hiervoor gecompenseerd wordt vanuit de overheid. Hierbij is sprake van een landelijk plafond. Voor 2019 zijn de aanvragen volledig uitgekeerd. Het risico van onvolledige SPUK compensatie ligt bij de gemeente Arnhem.

De COVID-19 uitbraak heeft een groot effect gehad op de inkomsten van het Sportbedrijf. Voor een deel is dit gecompenseerd door lagere inkoopkosten. Verder heeft de overheid verschillende compensatieregelingen ingesteld in 2020 om de gevolgen van de uitbraak te compenseren. Het Sportbedrijf kwam in aanmerking voor de TVS subsidie. De inkomsten hiervan (€ 365.000) zijn terug te vinden onder subsidies derden. Het Sportbedrijf kwam niet in aanmerking voor de NOW regeling.

De inkomsten zijn verder naar de belangrijkste categorieën te onderscheiden:

(x € 1.000)

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Gemeentelijke financiering	16.764	15.844
Opbrengsten van derden	<u>6.163</u>	<u>7.606</u>
	<u>22.927</u>	<u>23.450</u>

Personeelskosten*(x € 1.000)*

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Salariskosten vast	8.211	7.457
Salariskosten variabel	97	399
Inhuur	939	1.395
Overige personeelskosten	<u>183</u>	<u>285</u>
Totaal	<u>9.431</u>	<u>9.536</u>

De personeelskosten bevatten in 2020 aan extra inzet voor meerwerk (€ 155.000) en de vrijval van de niet uit te keren eenmalige uitkering van € 750,- per fte (€ 107.000).

Overige kosten*(x € 1.000)*

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Onderhoudskosten	1.226	1.424
Huisvestingskosten	6.862	6.539
Overige bedrijfskosten	<u>1.859</u>	<u>2.151</u>
	<u>9.947</u>	<u>10.115</u>

De onderhoudskosten bevatten ook de schoonmaakkosten.

De huisvestingskosten bestaan uit de vergoedingen die aan de gemeente Arnhem betaald worden voor de locaties die via het Sportbedrijf worden geëxploiteerd, de energielasten, beveiliging en de kantoorhuisvesting.

Onder de overige bedrijfskosten is ook een bedrag van € 405.000 opgenomen, welke direct betrekking heeft op de primaire dienstverlening, zijnde sport, beweging en gezondheid.

Ondanks de jaarlijkse prijsstijgingen komen we lager uit dan in 2019. Doordat er minder gebruik is gemaakt van onze sportfaciliteiten en doordat veel sport- en gezondheidsactiviteiten geen doorgang konden vinden zijn de bedrijfskosten op onderdelen ook deels lager uitgevallen. Verder hebben we om de financiële gevolgen van COVID-19 te dempen direct bij de start van de uitbraak alle uitgaven teruggebracht tot de nu noodzakelijk bestedingen.

Financiële baten en lasten*(x € 1.000)*

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	0	0
Rentelasten en soortgelijke kosten	<u>-430</u>	<u>-467</u>
	<u>-430</u>	<u>-467</u>

In 2020 hebben we voor het eerst te maken gehad met negatieve rente op onze banktegoeden. We houden deze rentekosten zo laag mogelijk door goede betalingsafspraken te maken over de subsidiegelden met de gemeente Arnhem.

Gedurende het boekjaar zijn geen rentelasten geactiveerd.

Overige gegevens

Verbonden partijen

Sportbedrijf Arnhem BV heeft met de gemeente Arnhem een overeenkomst gesloten voor de huur van bedrijfsruimte en ondersteunende diensten. Voor de huur en de dienstverlening betaalt Sportbedrijf Arnhem een kostprijsdekkende vergoeding.

Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2020 waren gemiddeld 172 werknemers (exclusief stagiaires en inhuur) in dienst op basis van een volledig of deeltijd dienstverband.

	<u>2020</u>
Totaal aantal medewerkers 01-01-2020	172
Totaal aantal medewerkers 31-12-2020	172
Gemiddeld aantal medewerkers	172

Bezoldiging bestuurders

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Sportbedrijf Arnhem BV. Het voor Sportbedrijf Arnhem BV toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000, dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

De subsidieverlener stelt in de algemene subsidieverordening (ASV) artikel 10: 2a dat: "Burgemeester en wethouders weigeren tevens de subsidie indien met een functionaris een bezoldiging wordt of is overeengekomen die hoger is dan het bedrag aan bezoldiging waar de burgemeester van Arnhem gedurende het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de subsidie wordt aangevraagd, recht op had".

De werking van artikel 10: 2a betreft alle bezoldigingen die door de aanvrager of ontvanger met functionarissen (met of zonder dienstbetrekking) zijn overeengekomen en dus niet alleen naar die bezoldigingen die zijn overeengekomen met een topfunctionaris als bedoeld in de WNT. De bezoldiging van alle functionarissen (met en zonder dienstbetrekking) zijn beoordeeld.

De WNT norm en de norm die de subsidieverstrekker stelt, zijn in 2020 niet overschreden door functionarissen met of zonder dienstbetrekking. Van leningen en verstrekte garanties aan bestuurders is geen sprake.

Onderstaand de toetsing aan de WNT norm:

bedragen x € 1	A. Matthijssen		R. Janssen	
Gegevens 2020				
Functiegegevens	Directeur-bestuurder		Directeur-bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/08		01/09 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1		0,86	
Dienstbetrekking	ja		ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	98.333		33.739	
Beloningen betaalbaar op termijn	14.010		5.909	
<i>Subtotaal</i>	<i>112.343</i>		<i>39.647</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	134.000		57.774	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	112.343		39.647	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2019				
bedragen x € 1	A. Matthijssen			
Functiegegevens	Directeur-bestuurder			
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12			
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1			
Dienstbetrekking?	ja			
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	127.843			
Beloningen betaalbaar op termijn	19.956			
<i>Subtotaal</i>	<i>147.799</i>			
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000			
Bezoldiging	147.799			

Bezoldiging Raad van Commissarissen

Voor 2020 bedraagt het WNT-maximum voor Sportbedrijf Arnhem BV € 30.150 voor de voorzitter van de Raad van Commissarissen en € 20.100 voor een lid van de Raad van Commissarissen. De WNT norm en de norm die de subsidieverstrekker stelt, zijn in 2020 niet overschreden door functionarissen met of zonder dienstbetrekking.

Opgave toezichthoudende topfunctionarissen:

bedragen x € 1	H. Donderwinkel		E. Gros-Busse		T. de Jong	
Gegevens 2020						
Functiegegevens	Voorzitter RvC		Lid RvC		Lid RvC	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12		01/01 – 31/12		01/01 – 31/12	
Bezoldiging						
Bezoldiging	7.500		5.000		5.000	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	30.150		20.100		20.100	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	7.500		5.000		5.000	
Het bedrag van de overschrijding en de redenen waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2019						
bedragen x € 1	H. Donderwinkel		E. Gros-Busse		T. de Jong	
Functiegegevens	Voorzitter		Lid		Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12		01/01 – 31/12		01/01 – 31/12	
Bezoldiging						
Bezoldiging	7.500		5.000		5.000	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	29.100		19.400		19.400	

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 29 januari is in de Staatscourant de uitwerking van de tweede TVS-regeling (Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties) gepubliceerd. Dit is ten behoeve van de huurdering in het vierde kwartaal 2020 en eerste kwartaal 2021. Dit zal voor het jaarresultaat geen effect hebben. De subsidie compenseert de crediteringen die wij aan onze huurders gaan toekennen.

In januari is ook bekend geworden dat er vanuit de overheid geld beschikbaar wordt gesteld voor ijsbanen en zwembaden (landelijk € 100 miljoen voor 2020 en € 80 miljoen voor de eerste helft van 2021). Deze Specifieke Uitkering IJsbanen en Zwembaden moet nog nader worden uitgewerkt. Het Sportbedrijf zal deze berichtgeving volgen en indien mogelijk een aanvraag hiervoor indienen.

Statutaire regeling inzake de winst -en verliesbestemming

In de statuten is in artikel 25 onderstaande opgenomen inzake de bestemming van verliezen:

Artikel 25.9 Een verlies moet ten laste worden gebracht van de vrije reserves. Ten laste van door de wet voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd indien en voor zover de wet dat toestaat.

De directie stelt met goedkeuring van de Raad van Commissarissen aan de Algemene Vergadering (van Aandeelhouders) voor het verlies over het boekjaar 2020, ten bedrage van € 172.000, ten laste van de algemene reserve te brengen. Dit voorstel is nog niet verwerkt in de jaarrekening.

Arnhem, 30 maart 2021

De directie

De Raad van Commissarissen

R.J. Janssen

Commissaris drs. H. Donderwinkel

Commissaris drs. E. Gros-Busse RA

Commissaris drs. T. de Jong

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant